

خوش‌ویستی مناییکی ئازاده له‌گەل درۆ مەزن نابیت!

تامان شاکر

2005/12/2

tamanshakir@yahoo.com

دەکرى بلىن خوش‌ویستى وەلامە بۇ كېشەي بۇون و سەلماندىنى مرۇق، يان خوش‌ویستى تەنها ھەستىكە؟ يان پەيوەستە بە كۆمەللىك بنەماى ترەوە، بەبى ئەو بەنەمايانەش خوش‌ویستىيەكى نەزۆكى لىيدەردەچىت، و دەبىتە كالايىكى هەرزان لە بازار بۇ سەودا مامەلە، و هەزاران تاوان و بوختان و سووكاياتى بە ناوه و دەكىرت.

خوش‌ویستى يانى بە خىندەبى يانى گەورەبى پىيم وانبىيە مرۇقى بچووك، نەك ناتوانى خوش‌ویستى بكت، بەلکو ناتوانى لىشىيە و تىبگات، خوش‌ویستى پەيوەستە بەپاستگۈي، ورپىز و دىسپلىن، و بەرپرسىيارىيەتى. ئەوانەي خوش‌ویستى دەكەن تەنها كەسانى پىگەيشتۇ ئازاد و زىندۇون، توانىي زيانيان ھەيە، بۇ ئەوهى خەلکت خوش بۇويت، و بىانى خوش‌ویستى بکەيت، دەبىت خوتت خوش بوى، بۇئەوهى خوش‌ویست بىت، دەبىت خەلکت خوش بۇويت ئەو كاتە ھەست دەكەي مرۇقىكى ئازاد و پىگەيشتۇو.

ئەو خوش‌ویستىيە گەنجانى ئەمرۇقى كورد دەيکەن سەپېرىنى خوش‌ویستىيە، خوش‌ویستى منايىكى ئازاده له‌گەل درۆ مەزن نابىت، بە درق كىدۇن بۇ بەرامبەر رۇزانە سەدان جارئە و منالە لەدار دەدرىت، كەسانى زۆرەن لە جىهاندا تووشى نەخوشى كەم خويىنى دەبن، بەلام تاكى كورد تووشى نەخوشى كەم خوش‌ویستى بۇوه-چۇن كەم بۇونى پىزە ئاسن لە لەشى مرۇقدا، لەشىكى لاواز و نابووت دروست دەكتات، بەرگەي كەرمائ سەرمائ ماندوو بۇون ناڭرىت، بە كەمبۇونى خوش‌ویستىش زيان جوانىيەكانى لە دەست دەدات وەممۇو بەنگەكانى زيان خود كۈزى دەكەن.

زۇرن ئەو گەنجانەي بەھۆى نەبۇونى خوش‌ویستى لە زيانياندا پەراۋىز كراون پەقىش پانتايەكى گەورەي لە زيانياندا داگىر كردووه، و حەزى تۆلە سەندنەوە دژايەتى و سووكاياتى پېكىرىنى بەرامبەركەيان كردووه بە پەشت، و حەز دەكەن كەسانى تر تووشى سووكاياتى و دارمان بکەن.

مالى كوردەوارى ئارامگەيەكى گونجاو نىيە بۇ خوش‌ویستى، نازانم تاكى كورد لە كويۆه خوش‌ویستى فيئر بېت. لە مالەوە كە منالە لەسەر ھەموو ھەلەيەك چەپۆكىكى بەر دەكەوېت و زمانى گفتۇر گۇونە لە نىوان ئەندامانى خىزاندا و باوك دەوري دىكتاتور دەبىنېت و دايىكىش لاوازو بىدەسەلات. قوتابخانەش بە ھەمان شىوەيە، مامۆستايى كورد نەيتوانىيە بېت بە ھاپىيە قوتابيەكانى و بەلکو پەيوەندىيەكى پەلە ترس و دلەپاۋىكى لە نىوانياندا ھەيە.

تاكى كورد شانزە سال دەخويىنېت بۇ ئەوهى بېت بە مامۆستايەكى سەركەوتتو يان پارىزەر يان پزىشك بەلام لە هىچ قوتابخانەيەكى زيان لەلاي ئېمەدا بە خىزانىشەوە بۇ تاكە كاتژمېرىك وانەيەكى خوش‌ویستى تىا

ناوتریتەوە، لە ولاتى ئىمەدا ھەموو ناشیرىنيەكان جىيگەيان بۆتەوە كوشتن، دزى، سوتاندن، كەندەلى سیاسى و دارايى درق ساختەكارى تەنها خۆشەويىستى نەبى چونكە گرىئىراوى شەرەفەو بەر نەفرەتى خوداكان كەوتۈو، ناو ناوابانگىكى باشى نىيە تەنها لە چىرۇك و داستانەكانه پر سەرەورىيەكانمان نەبىت يان لە شعرى شاعيرەكاندا نەبىت، بەلام لە راستىدا خۆشەويىستى شەرمەزارىي و حە يا چوونە. زۆرن ئەو شاعيرانەي جوانترىن شعرييان بۆ خۆشەويىستى نۇوسىيۇوە كەچى لە ژيانياندا لە وانەيە كەسيكىيان خۆش نەويىستى، چونكە خۆشەويىستى شتىكى ئاسايى نىيە و نەبووه لەلاي ئىمە نەمان توانىيە يان نەمان زانىيۇو لە ژيانى پۇۋانەشماندا مامەلەي لەگەلدا بکەين، و وەك ھاۋىرى و ھاواکار يەكتىمان خۆش بۇوى پېز لە تايىيەتمەندىيەكانى يەكتىر بگرىن و كەسيش فيرى نەكىدووين و خاوهنى ئەزمۇون نىن، تەنها فيرى ئەوەبۈوين دژايەتى يەكتىر بکەين ئەمەش ھەمووپەيوەندى بە سىستەمى پەروەردەوە ھەيە، و لە ژيانى تاكى كوردا بە زەقى دىيارەو پەنگى داوهەتەوە. ئەو نامۆبى و بۆشايىيە گەورەي نىوان نىر و مى لە كوردستاندا واي كردوووه پەنگى خۆشەويىستى لە ژيانماندا ون بىت، چونكە كەسانى نامۇ ناتوانن خۆشەويىستى بکەن بەلگۇ دەبىت نزىكىبۇونەوەو لېكتىكەيشتن ھەبىت و ئەو دیوارەي نىوان تاكەكان بۇخىنرىت بۆ ئەوهى دەركاكانى پەچ ئاوالە بىت بۆ خۆشەويىستى. كەسەكان ھەستىيان بۆ يەكتىر ھەبىت چونكە بەبى چۈپىنى ھەست خۆشەويىستى دروست نابىت. پەنگى ژيان لە كوردستان ھەر رەش و بۆرە تەننى پەنگى پياوه. ئەويش نەي ويستووە يان نايەوي لەگەل پەنگەكانى تر تىكەل بىت، بۆيە پىيى وايە تەنها ئەو دەتوانى بېپيار بۆ ژيانى كەسانى تر بىدات، و ھەركاتىكىش ويىستى سووكاپەتىان پېپكەت.

هەلس و کەوتى مرۆڤ پەنگدانەوەي ناخىيەتى، كورد دەلى سوراھى چى تىياپىت ئەوھى لىدەرژى. ئەوھى گەنجانى كورد ئەمپۇ دەيکەن بەناوى خۆشەويىستىيەوە پەنگدانەوەي ئەو زيانە كۆمەلايەتىيە كە تىدا زياون و گەورە بۇون گەنجىك كە بەرهەمى فابريكەي حىزبىت و نەوھى شەرى ناوهخۇ و تەزكىيەو بىت چاوى هەر لە پارە بىت، بىڭومان ناتوانى خۆشەويىستى يكات.

ئەوەش تاوانى گەنج نىيە كە ئەمپۇ سوکايىتى بە كەسانى ترەوە دەكەت، و خەتاى ئەو ژىنگە و ئەو سىستەمەي پەروەردەيە كە ناتوانى مەرقۇچىكى تەندىرسەت پەرەوەردە بکات بەو كارانەشيان پېشانى دەدەن كە ئەوانە لە چ ئاستىيکى نزمى كۆمەلایەتىدا دەزىن، و چەند لە مەرقۇ دەچن. ئەو كچانەشى كە بەناوى خۆشەويسىتىهە و وينەيان گىراوه و سوکايىتىان پېكىراوه دەبىت بە زەبىان بەو كورە دەرەوون نەخۆشانەدا بىتەوهە و بىان بۇورن، گەنجىك دلى ئەوەندە پق و كىنهى تىيا بىت و لە برى خۆشەويسىتى و لىبۈوردىن، سوکايىتى بە خۆشەويسىتى بکات، تەنها شاييانى بەزەبىيە، بۇيە ئەوانە لە ژيانپاندا خۆشەويسىتىان نەكىردووه تەنها جىنگەي بەزەيىن .